

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
8147-13

meddelad i Stockholm den 20 februari 2014

KLAGANDE

AB Östgötatrafiken, 556038-8950

Ombud: Bolagsjurist AA
AB Östgötatrafiken
Kungsgatan 39 B
581 18 Linköping

MOTPART

Samres AB, 556433-7417

Ombud: Chefsjurist BB
Box 5625
114 86 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköping beslut den 12 december 2013 i mål nr 2957-13

SAKEN

Interimistiskt beslut i mål om överprövning av avtals giltighet

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens interimistiska beslut.

Dok.Id 143305

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

Samres AB (Samres) ansökte hos Förvaltningsrätten i Linköping om överprövning av en upphandling som AB Östgötatrafiken (Östgötatrafiken) angavs ha inlett. Upphandlingen skulle enligt Samres röra konsulttjänster för att etablera en regionbeställningscentral. Förvaltningsrätten avvisade ansökningen i beslut den 1 oktober 2013 med motiveringen att det inte fanns någon upphandling för en sådan tjänst som Samres gjort gällande som kunde bli föremål för prövning. Samres överklagade beslutet hos Kammarrätten i Jönköping. Under handläggningen där upplystes att Östgötatrafiken ingått avtal med ett annat bolag beträffande avrop av rekryteringstjänster till en regionbeställningscentral för samordning av den särskilda kollektivtrafiken innefattande sjukresor m.m. och annan angelägen anropsstyrd allmän kollektivtrafik. Den 27 november 2013 justerade Samres därför sitt överklagande till att i stället avse ogiltigförklaring av detta avtal. Samres yrkade bl.a. att kammarrätten interimistiskt skulle förordna att avtalet inte skulle få fullgöras. Kammarrätten meddelade prövningstillstånd samma dag och biföll samtidigt yrkandet om interimistiskt förordnande.

Den 3 december 2013 inkom ett yttrande från Östgötatrafiken där bolaget, såvitt nu är av intresse, yrkade att kammarrätten skulle ompröva beslutet. Målet föredrogs på nytt den 4 december, varefter kammarrätten samma dag upphävde beslutet.

Efter ytterligare skriftväxling upprepade Samres sitt yrkande om interimistiskt förordnande. Målet föredrogs den 12 december 2013, varefter kammarrätten samma dag genom det nu överklagade avgörandet biföll yrkandet.

YRKANDEN M.M.

Östgötatrafiken överklagar beslutet och yrkar att detta upphävs. Bolaget hänvisar till att det föreligger ett tvingande allmänintresse för avtalets bestånd och att Samres inte visat något tillräckligt starkt motstående intresse.

Samres bestrider bifall till överklagandet och anför att en hög grad av sannolikhet talar för att Östgötatrafikens beslut att genomföra direktupphandlingen är olagligt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Målet i Högsta förvaltningsdomstolen gäller frågan om förutsättningarna för ett interimistiskt beslut vid överprövning av ett avtals giltighet.

I 16 kap. lagen (2007:1091) om offentlig upphandling finns två paragrafer som innehåller bestämmelser som båda reglerar förutsättningarna för att meddela interimistiska förordnanden. I den första av dessa anges förutsättningarna för ett interimistiskt beslut under pågående upphandling (16 kap. 9 §). I den andra anges förutsättningarna för ett sådant beslut vid överprövning av ett avtals giltighet (16 kap. 16 §). I båda anges att rätten får avstå från att fatta ett sådant beslut om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

En domstols möjlighet att överpröva en upphandling upphör när ett avtal sluts. Ett interimistiskt beslut under en pågående upphandling har ansetts vara ett sätt för domstolen att skaffa sig tid för att kunna genomföra en överprövning. Ett sådant beslut skiljer sig därigenom från ett beslut om inhibition eller motsvarande beslut med stöd av 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291), se RÅ 2003 ref. 64 och RÅ 2005 ref. 17 samt SOU 2006:28 s. 296.

Möjligheten att överpröva giltigheten av ett avtal upphör emellertid inte vid någon viss tidpunkt. Det är alltså fråga om en annan situation än den som motiverade 2003 års avgörande. Den nu aktuella situationen föranleder snarare det slags överväganden som ska göras i fråga om beslut med stöd av 28 § förvaltningsprocesslagen. För sådana beslut har det etablerats en praxis av innebörd att domstolen bl.a. har att göra en sannolikhetsbedömning av det möjliga utfallet av den slutliga prövningen och beakta vilken betydelse det har för enskilda

Mål nr
8147-13

och allmänna intressen att verkställigheten av ett beslut skjuts upp (se Wennergren och von Essen, Förvaltningsprocesslagen m.m. – En kommentar, 6 uppl. 2013, s. 259 ff.).

Högsta förvaltningsdomstolen gör följande bedömning.

Kammarrätten har meddelat prövningstillstånd i det dit överklagade målet som kommit att handla om överprövning av ett avtals giltighet. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening har det inte framkommit tillräckliga skäl för ett interimistiskt beslut i målet. Det överklagade beslutet ska därför upphävas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Eskil Nord, Annika Brickman, Anita Saldén Enéerus och Christer Silfverberg.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Sofia Lönnberg.